

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl; pana la 200 cuvinte 4 fl;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele se se adresezo Redactinnei

„BISERIC'A si SCÓL'A“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 3805/1892.

Essamenele de calificatiune invetiatorésca

Se vor tiené Marti in 15/27 Septembre an. curinte.

Candidatii au se se presinte prevediuti cu: a) estras de botez; b) testimoniu scolastic si desclinit cel pedagogico-preparandial, si c) adeverintia despre pracs'a si aplicatiunea de pana acum'a.

Arad, 28 August 1892.

Ioanu Metianu, m. p.

Epicopul Aradului.

Amvonul.

Se aude din când in când dicându-se, ca amvonul bisericeii nóstre nu representéza acea putere mare in poporu, carea este menitu a-o representá cá scóla a religiositáti si moralitáti poporului.

Plansórea acést'a de altcum nu se aude numai la noi, ci se sême, si se aude in sínulu tuturor confessiunilor.

Va fi drépta acést'a plansóre, seau nu, nu credem, ca este de lipsa a cercetá; ci ne marginim a tiéné contu de dêns'a, cá se podem contribui pentru a-se face imbunatatirile trebuintióse cu deplin succesu pre acest teren. Si daca amvonulu este menitu, cá se fia o scóla, — imbunatatirile trebuintióse, credem noi, le vom poté face cu deplin succesu, tiênênd contu mai cu seama de o imprejurare, carea, asia ni-se pare noue, pre alocuria s'a scapat din vedere. In ori ce scóla lucru de capetenia este planulu de invetiamentu si unu bunu metodu, prin carele se-lu esecutám cât mai bine. Si vorbind de amvonu si de predic'a bisericésca, cu planulu nu este de lipsa se-ne facem multa bataia de capu. Planulu de invetiamentu, pre carele are se-lu observeze amvonulu si predicatorulu bisericescu, consista, si este intr' unu modu esactu inscrisu in impartirea, pre carea o face anulu bisericescu. La noi a-

nulu bisericescu, cá atare, se incepe cu prim'a Septemvre, si propriaminte se incepe cu serbatórea nascerii Nascetórei de Dumnedieu, si róndu pre róndu in sfintele serbatori, pre cari le instituie anulu bisericescu, ni-se infacisíeza intréga economi'a divina, intréga viéti'a si activitatea Mantutorului Christos si a santei sale bisericeii. Si deci predicatorulu bisericescu are a esecutá in predicele sale planulu, pre carele lu-face anulu bisericescu, esplicand la tóte ocasiunile pericopele santei evanghelii, prescrise a-se ceti poporului in biserica in diferitele dile si serbatori ale anului.

Ni-se aréta inse o insemnata greutate intru esecutarea acestui planu in faptul, ca preotulu intre imprejurárele vietii sale de astadi, se dice, ca nu ár fi potênd predicá in fiecare di si in fiecare serbatóre. Si de altcum nici biseric'a, si nici poporulu, nu o cere acést'a. Si nu se cere acést'a la noi dela preotulu si predicatorulu bisericescu mai cu seama din motivulu, ca sevêrsindu-se ritualulu bisericeii nóstre in limb'a poporului, — ritualulu insusi este o mare bogatia de invetiatura.

Stand lucrulu astfelu este naturalu, ca fiecare preotu póte satisface usior acestei detorintie, daca tiênênd contu de anulu bisericescu si-va alege 12 — 24 de ocasiuni pentru unu ciclu de predici tiênênde poporului astfelu, cá intrênsulu se predea in sistema intréga doctrin'a bisericeii atât dogmatica cât si morala, — si tiênênd contu si intercaland tot de odata in aceste predici si cunoscentiele istorice si rituale, trebuintióse poporului pentru alimentarea sêmtiului seu de pietate crestinésca.

Si pentru ca suntem chiar la inceputulu unui anu nou bisericescu, am aflat de bine a atrage atentiunea fratilor preoti asupra acestei imprejurári, — pre carea, asia credem noi, se baséza resultatulu prediceii bisericescu, si carea este chiamata a face din amvonu o adeverata scóla a vietii religióse-morale a poporului.

Daca nu podem predicá in tóte Duminecele si

serbatorile de preste anu, ne trebuie se-ne facem o sistema de predica bine chibzuita. Ne trebuie se-ne alegem inca de acum dela inceputulu anului bisericescu Duminecile si serbatorile de preste anu, in care se predicăm, si se-le alegem dupa pericopele evangheliei astfelu, cá in ciclulu de predici, pre carele voim, si suntem detori a-lu tiené poporului, se espunem si esplicăm poporului la intielesu intréga doctrin'a bisericeii.

Acest'a cu privire la sistem'a de carea vorbim.

Incát pentru metodu, si in oratori'a bisericesca cá si in genere in scóla, susta principiulu didacticu: dela cunoscutu la necunoscutu, si anume totdeun'a este neaperatu de lipsa, cá se procedem dela imprejurările, in cari se gasesce faprice poporulu si purcediend de aici selu conducem si se-i esplicăm adeveturile evangheliei. Si acest'a cu atât mai vértos, cu cât tótu ceea ce invetiám si propagám poporului de pre amvonu are menitiunea, cá se schimbe in spre bine modulu de gandire si actiune al poporului, conducéndu-lu in directiunea, cá: in totu ceea ce gandesce, si lucréza se fia calauzitu de vointi'a lui Ddieu. Si deci numai aceea predica tiénuta poporului in bisericu póte se aiba deplinu efectu, carea procede dela imprejurările faprice, in cari se gasesce viéti'a poporului, carui'a i-predicám cuvéntulu lui Ddieu.

Facéndu-ne sistem'a si insusindu-ne metodu, — trebuie se mai avem in vedere si limbagiulu, in carele predicám. Si in punctulu acest'a este naturalu, ca limb'a, in carea predicám, se fia o limba démna si alésa, dar in acelasi timpu este de lipsa, cá se fia usióra si intielésa de toti.

Sperám, ca in anulu acest'a vom poté publicá si noi unu ciclulu de predici, — tiénénd contu de vederile esprimate mai sus.

Fundatiunea

ascalui romanu greco-orientalu Ioan Dobosiu si a socei sale Aloisi'a nascuta Ungureanu din Nadab.

In lume tóte se schimba, si tóte se trecu. Numai fapt'a buna crestinéscu sevérsita din inim'a curata, din zelu pentru inaintarea santei biserice si a poporului, are titlu la nemurire. O astfelu de fapta frumósa inregistrám prin actulu pre carele-lu publicám mai la vale, --- o fapta, prin carea fericitulu intru aducere aminte Ioan Dobosiu, fost invetiatoriu in Nadab si soci'a s'a dómna Aloisi'a n. Ungureanu au depus avatulu lor pre altariulu sfintei biserice pentru crescerea tenerimei.

Actulu in sena vorbesce cu destul a elocintia. Elu ne aréta pre fapuitori, cá ómeni, cari condusi de inim'a lor crestinéscu au lasat urme neperitórie, ca au trait pre acestu paméntu, condusi de sant'a voia a lui Ddieu, si ca Ddieu le-a ajutat, cá se-si incununeze viéti'a prin o fapta, carea ii-inregistréza aici pre paméntu pentru vecinicia in numerulu binefacetorilor bisericeii si neamulu nostru, ér colo sus

in Ceriuri le prepara cunun'a fericirei in locasiurile dreptilor.

Dorind, cá esemplulu piosilor fundatori se aiba cât mai multi imitatori, lasám se vorbésca actulu in-susi, carele suna astfelu :

Contractu de mostenire.

Eu Ioanu Dobosiu, invetiatoriu romanu greco-orientalu in comun'a Nadabu, comitatulu Aradului, si eu Aloisi'a Dobosiu, nascuta Ungureanu, fiindu cu minte intréga si avendu facultatea si posibilitatea de a cugetá si vorbí perfectu, pentru casulu mortii nóstre, facemu urmatoriulu contractu de mostenire, dupa cum urméza :

1. Eu Ioanu Dobosiu, inainte de tóte dau de scire tuturor'a, caror'a se cuvine, cá nici dela prea bunii mei parinti, si nici dela altcineva in viéti'a mea nu am mostenitu nimica. Tóta averea, despre care se dispune in acestu contractu de mostenire, este castigulu meu propriu, respective in partea ei cea mai mare este castigulu meu si alu socei mele Aloisi'a Ungureanu, ma din realitati, o parte considerabila este cumperata pe banii, cari iubit'a mea soceia Aloisi'a Ungureanu mi i-a adusa casi zestre ia casatoria; de aceea, pentru casulu cându asiu reposá inaintea socei mele :

2. Cas'a mea cu intravilanulu cuprinsa in fóia 18. a cartii funduarie pentru Nadabu, precum si tóta averea mea miscatória, fie aceea de ori-ce soiu orifeliu, si afle-se ea ori si unde, o lasu cu dreptu de proprietate si posesie iubitei mele soceii nascuta Aloisi'a Ungureanu eschisivminte, carea inse va fi indetorata se supórté cheltuielile inmormentarii, a pertractarii lasamentului, precum si tóte sarcinile, cari aru remané dupa mine.

3. Eu Ioanu Dobosiu am in hotarulu Nadabului ($\frac{5}{4}$) cinci patrari de sessiune pamentu estravilanu, dintre cari unulu inca nu e transcrisu pe numele meu, si dintre cari patru sunt cu competinti'a de pasiunaritu intréga, éra unulu fara pasiune. Dreptulu de folosintia alu acestoru realitati, adeca ($\frac{5}{4}$) cinci patrari de sessiune pamentu, ilu lasu eschisivu soceii mele Aloisi'a Ungureanu, care-lu va intrebuintiá pana va fi in viéti'a, dupa placu si neconditionatu, fara inse ca sè se atace substanti'a averii.

4. Cele cinci patrari de pamentu circuscise in punctele precedinti, le lasu cu dreptu de proprietate bisericeii romane greco-orientale din Nadabu, pentru de a formá, a instituí o fundatiune cu menire culturala, si in interesulu poporului romanu greco-orientalu. Fundatiunea intemeiata astfelu va portá numirea : „Fundatiunea dascalului románu greco-orientalu Ioanu Dobosiu si a socei sale nascuta Aloisi'a Ungureanu din Nadabu.“ Dreptulu de proprietate referitoriu la aceste cinci patrare de sessiune pamentu estravilanu si la competinti'a loru de pasiune, se va intabulá in firulu pertractarii lasamentului, in favorea bisericeii románe greco-orientale din Nadabu, cu sarcin'a

usufructu lui sociei mele Aloisia nascuta Ungureanu. Bisericii române greco-orientale din Nadabu, respective reprezentantiei legale a acestei sânto bisericii, nu-i este si nu-i va fi permis ca se substraga venitul realitatilor lasamentarie dela menitiunea lui culturala despre care se dispune in urmatoriile: Litere fundamentale.

I. Numirea fundatiunii. Fundatiunea ce se intemeieza va portá numele: „Fundatiunea dascalului romanu greco-orientalu Ioanu Dobosiu si a sociei sale nascuta Aloisia Ungureanu din Nadabu. II. Avere fundatiunii. Avere fundatiunii consta din $(\frac{5}{4})$ cinci patrari de sesiune pamentu estravilanu aflatoriu in hotarul Nadabului, cu competinta de pasionaritu aloru patru patrari din acestea, de óra ce unu patrariu s'a cumperatu fara pasiune. III. Scopulu fundatiunii. Scopulu fundatiunii este ca sè promoveze cultur'a morala-religiósa si scientifica la popóru románu greco-orientalu. IV. Fundatiunea va intrá in folosinta a averii de locu dupa mórtea iubitei mele socii Aloisi'a nascuta Ungureanu. V. Chivernisirea si manipularea, respective administrarea averii fundamentale o concredu unei reprezentantie statórie din (7) siepte membri, si ca si executori testamentari, dintre cari celu d'intaiu si ca presiedinte alu reprezentantie, dorescu si me rogu sè primésca a firea Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu románu greco-orientalu alu Aradului. Dorescu sè fie si denunescu mai departe de membri in reprezentanti'a fundationala: pe domnulu Dr. Georgiu Popa, referentu la senatulu scolaru románu greco-orientalu in Aradu; domnulu Vasilie Mangra profesoru de teologia in Aradu, domnulu Dr. Nicolae Oncu avocatulu in Aradu, domnulu Demetriu Muscanu preotu in Nadabu, domnulu Demetriu Albiciu din Nadabu si domnulu Mihaiu Veliciu avocatulu in Chisineu, cari in casu de vacantia voru fi indreptatiti a-se intregi prin membri alegendi dupa a loru cea mai buna chipzuéla. La aducerea concluseru valide, se va recere se fie celu putienu patru membri presenti, afara de presiedinte. Déca in casulu deschiderii dreptulu de mostenire, maioritaea membriloru din reprezentantia nu ar fi in viétia, atunci dreptulu primei intregiri a reprezentantie compete venerabilulu Consistoriu romanu greco-orientalu din Aradu.

a) Dorinti'a mea este ca reprezentanti'a fundationala sè nu vènda realitatile lasate de mine, ci sè le pastreze in natura, casi proprietatea Bisericii, respective a fundatiunii instituite aici, dandu-le in arenda ori in parte, dupa cum va affá de bine si i-se va paré mai rentabilu. b) In cinci ani computati dela primirea realitatiloru in posesiune, fundatiunea nu imparte nimerui stipendii nici ajutorie, ci venitele remanende dupa detragerea sarcineloru publice le va fructificá facendu-le in bani, pe cari ii va elocá la „Victori'a“ institutu de creditu si de economii din Aradu. c) La cinci ani reprezentanti'a va votá si impartii stipendii din venitele deja castigat

ale averii, ori si ajutorie la tineri romani greco-orientali din parinti seraci, diligenti si cu portare buna, cari voru fi studiandu la cutare scóla mai inalta, dar potu se fie si normalisti baremi de a patr'a clasa. Studentii preparandi si teologi inca potu fi indreptatiti a reflectá la stipendiu ori ajutoriu. d) Dorinti'a mea este ca sè fie preferiti respective stipendiatii ori ajutorati mai intaiu pruncii descendenti dela fratii mei Petru si Pavelu Dobosiu din Tamasid'a, si descendenti fratiloru sociei mele a lui Sigismundu si Ioanu Ungureanu, chiar si atunci candu voru produce numai sporiu mijlociu in studiu. e) In loculu alu doilea sunt a-se preferi descendenti veriloru sociei mele a lui Ioanu Popescu notariu in Nadabu si a lui Iacobu Hotaranu avocatulu in Siri'a. f) Urméza a fi preferitu unu tineru din famili'a Mihaiu Onic'a din Nadabu, eventualu in lips'a acestuia altu tineru romanu greco-orientalu din Nadabu. g) Unu tineru romanu greco-orientalu din Tamasid'a, si altulu din comun'a Cherechiu, ér in fine h) ori-ce tineru románu greco-orientalu, care intrunesc conditiunile pofite mai sus. i) Representanti'a fundationala va avé a-si dá socotéla in fiecare anu despre manipularea averii fundamentale Consistoriulu románu greco-orientalu din Aradu, care va avé a substerne apoi socót'a sinodulu eparchialu spre aprobare. j) Socotile fundamentale deja revedute sunt a-se pastrá in archivulu Consistoriulu románu greco-orientalu din Aradu. k) Dorescu ca in biseric'a romána greco-orientala din Nadabu in totu anulu, la Santulu Ioanu Botezatoriulu, sè se tiena pentru odichn'a sufletulu meu, ér dupa mórtea sociei mele Aloisi'a — si pentru odichn'a sufletulu ei — parastasu solemn, candu fiecare preotu celebrante va capeté in onorariu (2) doi floreni, invetiatoriulu (2) doi floreni, ér sfetulu (1) unu florenu, care suma pana vá tiené Dumnedieu pe sociá mea in viétia o va plati densa, éra dupa mórtea ei se va plati din venitul realitatiloru lasamentarie, totdeuna pre langa cuita regulata. l) Sum asecuratu in favorulu sociei mele pe (1000) un'a miia de floreni valuta austriaca. Din sum'a acésta cu invoirea sociei mele dispunu, ca (500) cinci sute floreni valuta austriaca sè se depuna spre fructificare la institutulu de creditu si economii „Victori'a“ din Aradu, in favórea nepotulu meu Brutu Dobosiu din Tamasid'a, éra libelulu sè se pastreze la reprezentanti'a fundationala care va dispune ca tinerulu Brutu se capete in totu anulu cametele dupa acésta suma, pana ce va deveni maiorenu. Candu Brutu Dobosiu va deveni maiorenu, déca se va purtá bine, se va face maiestru, si va remané románu cum se cade, si se va insurá luandu-si in casatória o romána, va avé dreptulu sè primésca in proprietate cele (500) cinci sute de floreni; la din contra nu, ci devenindu maiorenu fara a corespunde conditiuniloru stipulate aci, suma de (500) cinci sute floreni va deveni in proprietatea sociei mele Aloisi'a Ungureanu, ori déca ii va fi placutu lui Ddieu de a o chiamá in restimpu

si pe dens'a la sine, va deveni in proprietatea fundatiunii mele intemeiata in acestu documentu. m) Remane bunei chipzueli a onorabilei reprezentantie fundationale, cà dupa posibilitate si imprejurari sè decida marimea sumelor, ce le va votá ca stipendii, ori ca si ajutorie, pe sém'a tinerilor români greco-orientali, conformu conditiuniloru insirate mai sus.

5. Eu Aloisi'a Dobosiu nascuta Ungureanu abdicu conditionatu de (500) cinci sute floreni valut. austr., despre cari iubitulu meu sociu Ioanu Dobosiu in punctulu „1ª alu acestui documentu a dispusu in favórea nepotului seu Brutu Dobosiu, si me deobligu a implini dorinti'a iubitului meu sociu si in acésta privintia; abdicu mai departe ca si coacuisitória de dreptulu ce l'asiu avé in privinti'a mostenirii castigatului averi, precum abdicu si de dreptulu de proprietate ce l'asiu fi avendu la acele averi, pe cari le-am castigatu cu iubitulu meu sociu Ioanu Dobosiu si me invoiescu ca tóta realitatea estravilana, sub conditiunile stipulate in acestu documentu, se trecá la timpulu seu in proprietatea „fundatiunii dascalului românu greco-orientalu Ioanu Dobosiu si a sociiei sale nascute Aloisi'a Ungureanu din Nadabu,“ prin urmare si din parte-mi primescu intru tóte acestu documentu, a carui menire principala este: a face fapta buna si crestinesca intru prémarirea lui Dumnedieu, si pentru eternisarea memoriei mele si a iubitului meu sociu Ioanu Dobosiu. Dupa tóte aceste dorinti'a si rogarea nóstra ultima este ca remasitiile nóstre pamentesci sè se inmormenteze dupa ritulu nostru greco-orientalu pre langa ceremoni'a cuvenita in mormintele vechi aratorie ale comunei Nadabu.

Datu in Nadabu, la anulu 1892, Apriliu 26.

Ioanu Dobosiu, m. p. Aloisi'a Ungureanu, m. p.

Sferdean Petru, m. p. Craiu Petru, m. p.

martore

martore.

Chirilescu Iuliu, m. p.

notariu public. reg.

Comenius.*)

Biografia si privire generala preste operele sale.

Comenius, bohem de nationalitate, s'a nascut in 1592 la Niewnitz in Moravi'a. Si-a perdut parintiá fiind inca mic, si din acésta cauza si-a putut incepe studiile abia in al 16-lea an al etatii. Ca student el a percurs Germani'a si Holland'a, si in 1614 s'a reñtors in patria s'a unde a devenit rector la scól'a din Prerau. In 1616 Comenius se consacréza carierei preotiesci, si cu doi ani mai târziu se face preot al comuniunei fratilor moravo-bohemi la Fulneck, centrul protestantilor. Aici el, pe lângá oficiul seu de preot, ié asupra-si si sarcina placuta de a fi invetiator si scrie mai multe carti de

scóla. In anul 1619 pe tronul Austriei se urca Ferdinand al II-lea, carele era catolic infocat si fórte intolerant fatia de alte confesiuni. Sub acest domñitor a erupt resbelul de treidieci de ani. In 1621 ostiri inimice ocupa orasiul Fulneck, si cu acésta ocaziune Comenius perde tóte manuscrisurile sale pretiose. Nu preste mult el avu se deplanga si mórtea sotiei si a fiului seu. Atins in mod atât de dureros de loviturile sortii si despoiat prin resbel si de functiunea sa, Comenius se refugiéza la nisce coreligionari de ai sei de positiune inalta. Aici scrie in órele sale libere tinerul preot protestant o lucrare in limb'a s'a materna, careia ii da numirea de „Labirintul lamei.“ Acésta scriere merita de a-se aminti cu atât mai virtos, caci in ea Comenius depune marturisire sincera despre program a, careia promite a urma in decursul vietii sale. Comenius in imaginatiunea sa face o lunga caletorie prin lume. El strabate toate sferile vietii sociale incepënd dela familie pana la adunarile savantilor. Resultatul caletoriei este, ca el ajunge de a cunósce in forma adeverata nimicnicia tuturor bunurilor pamentesci, si cuprins de disgust isi exprima dorinti'a, ca macar de nu s'ar fi nascut. Mai tardiu inse peregrinul érase se întórce la sine si róga pe Dumnedieu, ca daca e posibil, ca omul se aiba o alta forma, sa se indure spre dñsul. Dupa acésta rogaciune, din labirintul lamei el se reintórce in paradisul inimei sale. Aici gasesce peregrinul, tormentat de durerile vietii, un loc de repaos, umbrit de scutul ingerilor pazitori. Numele acestui refugiu este: lucrul crestinesc. Ingerii scutesc aici duhurile consacrate Domnului si comunica parte prin visuri, parte prin nadairi tainice cugetarile ce sunt de folos omului. In acésta alésa adunare crestinesca nu acela este mai bine pretiut carele posede multe limbi, ci acela, carele scie lucruri folositoare. Crestinismul activ este terenul, unde peregrinul afla liniste si se impaca cu sine insusi, când Christos astfel ii graesce: „Ridica-ti sufletul catra mine, si umilesce-ti-l fatia cu deaprópele teu; cu lucrurile iumesci traesce dupa necesitate, inse desfatara ta cea mai inalta o cauta in bunurile eterne. Acum mergi, lucráza si implinesce-ti destinatiunea, pana când va veni timpulu, ca sa te chem erasi la mine!“ Eta cât de frumos ne descopere insusi Comenius di rectiunea cea religioasa si activa a vietii sale.

La anul 1624 imperatul ordonând tuturor predicatorilor protestanti de a parasi statele sale, Comenius se retrage in muntii Bohemiei la barouul Sadowsky, unde se ocupa cu educatiunea. Aici a avut Comenius ocaziune da a cunósce Didactica lui Elias Bodinus. Dupa-ce a cetit acésta carte, s'a hotarit de a scrie si el o Didactica mare in limba s'a nationala. Scopul acestei lucrari ar fi fast de a exopera infintiarea sciintielor si a restabili moralitatea si religiositatea, relaxata prin intemplantile resbelului. Inse nu preste mult Comenius este impededat in lucrarea s'a, inceputa cu mari sperantie. La 1628

*) Istoria Pedagogiei de Dr. Petru Piposiu profesor.

in urm'a unei noue ordinatiuni imperatesci, carea exilăza pe toti preotii protestanti din statele austriace, Comenius este silit de a-si parasi patria. El cartă acum scapare la orasiul Lissa in Poloni'a, unde, pre cum insusi marturisesce, pentru a puté suporta mai usior durerile exilului, primesce functiunea de invetiator la scól'a fratilor moravo-bohemi, apoi continua si termina Didactica sa, carea inse a putut apare abia in 1657 la Amsterdam, in limb'a latina, in fruntea editiunei complete a operelor sale pedagogice. Cu tóte ca Didactica s'a publicat mai târziu decât alte scrieri ale lui Comenius, si cu tóte ca principiile dintr'nsa se repetéza in celelalte scrieri: totusi Didactica e acea lucrare normativa, dupa carea si-a conformat el intréga s'a activitate pedagogica. Prin „Didactica magna“ a avut Comenius influentia salutara si asupra scólei elementare.

In anul 1631 Comenius publica opera „Ia nua linguarum reserata,“ care i-a intemeiat renumele, si care a fost tradusa in mai multe limbi europene si asiatice. Acést'a e o scurta enciclopedie, al carii scop este de a tracta cunoscintiele reale si tóte lucrurile demne de sciut pararel cu limb'a latina. In o suta de capitole, in o miie de propositiuni insira aici Comenius vro-o opt mii de vorbe latine, combinându-le in frase pline de intieles. Din acést'a scriere ne putem convinge, ca Comenius cunoscea scaderile scolelor si nu ii convenia nici scopul, nici metoda invetiamentului limbistic de pe timpul seu. In scólele secolilor al XV-lea si XVI-lea limb'a latina se invetia prin reguli incurcate si obscure, in mod plictisitor si mechanic: mintea elevilor se impovora cu formalitati desierte, fara a puté ajunge la scopul dorit. Spre a da un remediu in contra acestui formalism sec, scrie Comenius Ianua sa in carea imbina invetiarea cuvintelor cu cunoscerea obiectelor reale, si facilitéza invetiamentul prin procedere dela exemple la reguli. Unii critici i-au facut lui Comenius imputarea, ca prin nisuinti'a sa de a acomoda limb'a latina notiunilor moderne, a detras mult din puritatea clasica a aceleia; inse nu trebue a uita, ca la Comenius limb'a si elocventi'a latina nu mai e scop propriu, ca in scól'a lui Sturm si Trozendorf, ci vine a fi considerata numai ca un mijloc de a propune in scóla elementele a tóta cultur'a si in deosebi ca un mijloc de a propune cunoscintiele reale. Inainte de Comenius cunoscintiele reale se tractau numai lateralmente, prin mijlocirea obscura si defectuoasa a latinei clasice; el inse întórce raportul, face din cunoscintiele de folos practic scop principal, si le propune ilustrate prin limb'a latina. Directi'a carei'a urméza Comenius in Ianua sa, se póte privi in istori'a invetiamentului cá un moment de transitiune dela humanismul vechiu, care facea din latin'a cla-

sica scop propriu, la humanismul modern, al carui centru e timb'a materna si cunoscintiele de folos general.

(Va urmá.)

Catra On. public românesc.

Am deschis de vreo câtiva ani aici in Brasiov o scóla de lucru de mâna si de menagiu pentru fete insoțita totdeodata si de o instructiune teoretica in studiu.

In acest timp m'am ocupat mult cu idea unei adeverate instructiuni reclamate de chemarea secului nostru femeiesc de astadi.

Si astfelu am ajuns acum a pune cursul condus de mine pe o basa, care se corespunda chemarii femeii. Principiul, de care sum condusa este: sa mijlocese fetitiilor, cari au absolvat vreo scóla de invetiament, o pregatire cu deosebire practica si pentru sistemisare si complectarea cunoscintielor de lipsa unei femei si o pregatire teoretica, pentru ca inzestrate cu acést'a pregatire, se fie bine orientate in tóte directiunile chemarii lor.

Amesurat acestui principiu mi-am dat silinti'a cu impreuna sfatuire si conlucrare a ómenilor competenti de scóla, ca se compun pentru cursul condus de mine o programa, prin care se se impartasiésca tóte acele invetiaturi, cari au se cualifice pe femeia pentru datorintiele si lucrarile de capetenie, ce fiecare femeia le intalnesce in viatia.

In acest internat se vor preda: tot felu de lucru de mâna femeiesc ca: torsul, tiesutul la resboi simplu si mecanic, vapsitul, tortului, brodatul (chindisitul) impletitul; mai departe din economia casei; gatitul bucatelor, spalatul, si calcatul, si apoi pentru complectarea si sistemisarea cunoscintielor teoretice:

Religi'a, pedagogi'a, si higien'a, legumeritul si gradinaritul, principii de comptabilitate, aritmetic'a, istori'a si geografi'a. Limbile, germana, maghiara, si româna, predate de profesori dela gimnasiul român de aici.

Tóte acestea se vor preda in trei cursuri de câte un an.

In acest curs se vor primi eleve cari au trecut de 12 ani si au absolvat vre-o scóla, pe langa o taxa de 14 fl. la luna pentru care va primi instructiunea si costu bunu si cuartir in internat.

Avend in vedere, ca instructiunea ce se da in acest internat cu inceputul anului scol. 1892/3 este pe o basa cât se póte de larga, m'am vediatu necesitata a ridica tacs'a.

Elevele externe cari voiesc a avé menagiul la mine, vor solvi pentru menagiu si instructiune pe lna 10 fl. éra fara menagiu 4 fl.

Voi mai primi in acest internat pentru ingrijire, locuintia si cât pe langa tacs'a de 12 fl. lunar si fetitie, cari voiesc se-si urmeze studiul la vreo scóla aici in Brasiov.

Cursul se va incepe cu 1. Septembrie a. c. v.
Aduc acésta la cunoscinti'a acelor parinti, cari
se intereséza de acest feliu de crescere a fiicelor lor.
Brasiov in 29 Iuliu 1892.

Cu tóta stima :

Maria Belu.

Strad'a Hirscher Nr. 19.

D I V E R S E.

* *Consistoriulu metropolitanu.* Siedintiele
consistoriului metropolitanu, cari s'au inceput in Joia trecu-
ta s'au terminat adi, Luni, precum cetim in „Telegra-
fulu Romanu“ dela 25 August a. c.

La aceste siedintie au participat sub conducerea
Escelentiei Sale I. P. S. D. arhiepiscop si metropolit
Miron Romanul, Preasântiile Lor domnii episcopi die-
cesani Ioan Metianu si Nicolau Popea, apoi membrii
ordinari: Preacuviosile Lor Dr. Ilarion Puscaru ar-
chimandrit, Filaret Musta protosincol, Nicanor Fra-
tesiu protosincol, P. O. D. D. Ioan Hannia proto-
presb; Mihail Popovici protopresb. Orsiova, Georgiu
Creciunescu protopresb. Belintiu, Const. Gurban,
protopresb. Buteni, Dr. George Popovici, ppresb. Lu-
gosiu, Dr. Alessandru Mocionyi proprietariu Budapesta,
Dr. Iosif Gall, membru in cassa magnatilor, Vincentiu
Babesiu, particulariu Budapesta, Ioan Brande Le-
meni, capitan suprem i. p. Brasiov, Leontin Simo-
nescu, secret. metropolitan Sibiu, Ioan Lenger, ad-
vocat Brasiov, Iulian Ianculescu propeiat Lugosiu, Ni-
colau Zigre avocat Oradea-Mare, Atanasiu Cimpone-
neriu, jude la tabla in pens; Dr. Nicolau Olariu,
fiscal, avocat Sibiu.

* *Chirotesia.* Pré Cuviosi'a S'a, parintele proto-
sincolu, vicariu episcopescu si presedinte alu Consistoriu-
lui din Oradea-mare Iosif Goldisiu a fost chirote-
situ ieri intru Archimandritu prin Pré Santi'a S'a parin-
tele Episcopu alu Aradului Ioan Metianu. Felicitâm
pre Pré Cuviosi'a S'a pentru acésta meritata distinctiune,
si-i dorim, cá Ddiu se-lu tiéna intru multi fericiti ani,
se póta servi cu deplinu succesu santei nóstre biserici si
poporului credintiosu!

* *Bibliografi'a.* A aparut in tipografi'a nóstra
nóstra diecesana „Protocolul adunarei generali a dou'a a
Reuniunei invetiatorilor români gr. or. din dieces'a Ara-
dului, districtul din drépt'a Muresiului, tienute in Arad la 21
si 22 Aprilie n. 1892.“ Editur'a Reuniunei. Format 8° cu
85 pagine. Cuprinsul: Protocolul adunarei generali a II-a
a Reun. inv. Cuvent de deschidere. Raportul comitetului.
Comenius si didactic'a sa. Albin'a si missiunea invetiato-
riului. Raportul controlorului. Ratiociniu despre averea
reuniunei districtuale a invetiatorilor. Raportul bibliote-
carului. Preotul, ca si catichet in scól'a poporala. Educa-
tiunea poporala, ca mijlocitórea armoniei dintre popor si
conducetorii sei naturali. Regulament pentru reuniunea
districtuala a invetiatorilor. Metasaritul.

* *Stupi de vëndiare.* La poporeanulu Georgiu
Bugariu din Covaséntiu se afla 25 de stupi de vëndiare,
cu pretiu moderatu. Atragem prin acést'a atentiunea pub-
licului, cari ar dori se cumpere si se-si formeze stuparia.

* *Dare de sému si multiamita publica.*
Tinerimea romana din Beiusiu si giuru a arangiat o pe-
trecere de véra la 1 Aug. a. c. pentru ajutorarea copiilor
lipsiti de mijlóce dela scólele poporale rom. din locu de
ambele confesiuni. Petrecerea a fost binecercetata. Veni-
tulu curatu alu petrecerei a fost 30 fl 66 cr., care suma
conform destinatiunii, sa transpus directiunilor scólelor
poporale din locu. Au suprasolvit urmatorii domni si a-
nume: Augustin Antal prot. 1 fl. Ioan Butean directoru
la gim. de Beiusiu 1 fl, Vasiliu Mangra prof. la institu-
tulu teologicu din Arad 1 fl. Demetriu F. Negrean co-
merciantu 1 fl, Dr. Constantin Popoviciu 1 fl, Gavril
Cosma 1 fl, Ardelean Coriolan prof. 1 fl, Ardelean Alexa
50 cr, Au tramis oferte domni: Franciscu Buder comer-
ciant 3 fl, Sebastian Andru 2 fl, Parteniu Traian docinte
1 fl, Paul Vostinariu docinte 1 fl, Vasiliu Moga preotu
in Chesie 2 fl, Teodor Iunc 1 fl. Domnisióra Emilia Cure
din Arad 2 fl, Mihailu Cosma 1 fl 50 cr., Dr. Georgiu
Muresianu 1 fl, Georgiu Dudulescu invetiatoriu in Mier-
sig 1 fl, Gavril Bolcacia 1 fl, pentru cari contribuiuri be-
nevole susamintitii atât din partea comitetului arangiatoru
cât si a respectivilor in scopulu carora se va folosi acésta
suma, binevoiasca a primi si pe acésta cale cea mai cor-
diala multiamita. — Beiusiu, 25 Aug. 1892. — Pentru
comitetulu arangiatoriu Georgiu Pap, cassariu.

C o n c u r s e.

Amesurat ordinatiunei consitoriale din 11 Iuliu a.
c. Nr. 2952 se eserie concursu pentru indeplinirea po-
stului invetiatorescu dela scól'a a II-a paralela, gr. or.
romana din **Sant-Mihaiul-Român**, inspectoratulu Timisio-
rei, cu terminulu de alegere pre 4. **Octomvrie a. c.**

Pre langa urmatoarele emoluminte: 1. Bani gat'a in
numerariu 150 fl 2. Pentru conferintie 10 fl. v. a. 3.
Pentru scripturistica 6 fl. v. a. 4. Grâu 24 hectolitre 59
litre si 50 centi. 5. 32 metri lemne de arsu pentru in-
vetiatoriu si sal'a de invetiament. 6. 2 jugere pamént
aratoriu clasa prima. 7. Cortelu liberu cu 2 chilii cu
gradina intravilana. 8. Dela inmormentari unde va fi poft-
tit 50 cruceri.

Doritorii de a ocupa acest post au a produce, te-
stimoniu despre absolvarea preparandiei; testimoniu de
cualificatiune, testimoniu de limb'a magiara; si atestat
despre portarea morala respective din comunele unde au
fungat mai inainte in calitate de invetiatoriu, astfeliu re-
cursule instruate ale trimite parintelui inspectoru scolariu
Ioan Damsia, in Szécsány posta ultima Vinga, comitatul
Timisiorii avend intr'o Dumineca sau serbatore a-se pre-
sent'a in santa biserică din locu spre aretarea desteritati
in tipicul si cantarile bisericesci. Cei ce cunosc notele
vor fi preferiti.

St.-Mihaiu-Român, 25 Augustu 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: IOANU DAMSIA, m. p. in-
spectoru scolariu.

Pentru postul de invetiătoare dela scól'a de fete din comun'a **Secusigiu**, inspector: Vinga, Cottul Timisiu se escrie concurs cu termin de alegere pe **diu'a de 20. Septemvrie vechi a. c.**

Emolumintele sunt: 1. in bani 300 frt. 2. lemne 6 orgii din care are a se incaldi si scól'a, 3. gradina 50□k. 4) pentru conferintie anual 12 frt. 5. scripturistica 4 frt. 6. Cuartir liber cu 2 incaperi si culina, stalog si cotetiu.

Conditiunile sunt: invetiătórea are tot in a trea domineca sau serbatórea a canta cu fetele tóte cantarile s. liturgii si a ceti apostolul.

Recursurile ajustate conform stat. organic, si adresate comitetului parochial, sunt a-se trimite M. O. Domnu Arhipu Munteanu inspector scolar in Monastirea Hodos-Bodrog, p. u. Zádorlak, cottul. Timisiu, pana inclusive 18 septemvrie, vech. eara recurentele au a se presenta la facia locului spre a se face cunoscute poporului.

Petru Paian, m. p. *Petru Varadin m. p.*
presedintele comitet. pároch. notariu comitet parochial.

In contielegere cu ARCHIPU MUNTEANU inspectoru de scóle.

—□—

Pentru deplinirea parochiei de classa III in **Calugari** — tractul Vascului — conform conclusului Ven. Consistoriu gr. or. din Oradea mare din 23 Iul. a. c. Nr. 861 B. se escrie concursu cu termin **pana la 20. Sept. v. a. c.** **Dotatiunile:** biru preotiescu câte o brodie de bucate dela 150 numere; pamentu 20 iugere segregat din pascul comunal; Stolele indatinat si curselu liberu.

Competentii au asi trimite recursurile ajustate conform Stat. organicu pana la terminul de mai sus la subsemnatul in Beiusiu.

Beiusiu 20 August 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu VASILIU PAP prot. Vascului.

—□—

Se escrie concursu pentru postul de capelan langa parochul Petru Popoviciu din **Cociub'a**, parochia de clas'a a doua, cu terminu de alegere in **14/26. Sept. a. c.**

Dotatiunea parochiala consta: din 1. Pament aratoriu de 5 cubule. 2. Veniturile stolarie. 3. Birul preotiesc dela 300 numere, — tóte la olalta resulta o dotatiune de 600 fl., din carea alegendului capelan i-compete jumetate. Pentru locuintia se va ingriji alegendul pe spe-sele sale.

Aspirantii la acest post au se-si substérna suplicele ajustate cu documentele recerute pentru parochi'a de a II. classa la protopresbiterul tractual Petru Suciú in Ókrós, pana la terminul alegerei, totodata a-se presentá pana atunci in biserica locala spre a-si arata desteritatea in cele preotiesci.

Comitetul parochial.

Cu scirea mea: PETRU SUCIU, m. p. protopresbiterul Belului.

—□—

Se escrie concurs pentru postul invetiatoresc din **F.-Tout**, protopresbiteratul Beliu, cu terminu de alegere in **3/20 Septembre a. c.**

Dotatiunea invetiătóresca este: a) in bani gat'a 100 fl. b) in bucate 25 de cubule $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz in bómbe. c) lemne pentru foc 10 sténgeni, din cari a-se incaldi si sala de invetiament. d) pasiune pentru 4 vite. e) pausial pentru conferintia 5 fl. f) Veniturile cantorale. Cuartir liber, cu 2 chilii, camera, intravilan pentru legumi, asemenea supraedificii de economia grajd, cotetiu.

Aspirantii la acest post, au se-si susterna suplicele

ajustate cu documentele necesarie la protopresbiterul tractual Petru Suciú in Ókrós pana la terminul de alegere, avend pana atunci a-se presentá in biserica deacole spre a dá proba cualificatiunei sale.

F.-Tout, 24. August 1892.

Comitetul parochial.

cu scirea mea: PETRU SUCIU m. p., protopresbiter inspector scolar.

—□—

Conformu pré venerabilei dispusetiuni consistoriale din 13 Maiu a. c. Nr. 1817 — prin acésta se escrie concursu pentru deplinirea parochiei a doua vacante din comun'a **S.-Mihaiulu-romanu** protopresbiteratulu Temisiorei, sistemisata de a II-a classa, cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare.**

Emolumintele anuale sunt: 1) Un'a sesiune parochiala de 30 iugere, a carea venitu anualu e computatu la 400 fl dupa detragerea contributiunei. 2) Birulu preotiescu pretiuitu in bani 120 fl, 3) Venitulul stolaru 113 fl, 4) Unu intravilanu 10 fl.

Avendu inse in vedere, ca interesulu credintiosiloru din acésta comuna, reclama unu preotu de cea mai buna calificatiune, si asia dara in catu s'ar alege unu preotu de frunte, prin suscitatu decisu consistorialu, se pune alegendului in prospectu, cá si prév. consistoriu va contribui din parte-si la ameliorarea dotatiunei alegendului preotu, din care cauza deci: cei cu calificatiune superioara, vor se aiba preferintia.

Recursele cuvinciosu ajustate, si instruite cu documentele de calificatiunea susespusa, adresate comitetului parochialu din **S.-Mihaiulu-romanu**, sa le asterna recurentii oficiului protopresbiterulu in Temisióra, avend a-se presentá in vreo Dumineca séu serbatórea in biserica locala, spre a-si areta desteritatea in rituale si cuventari bisericesci.

Din siedinti'a comitetului parochialu din **S.-Mihaiulu-romanu** tienuta in 13 Iulie 1892.

Petru Draganu, m. p.
ca notariu.

Cu scirea si invoirea oficiului protopresbiterulu.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a postului de invetiatoriu dela scól'a gr. ort. rom. de baieti din **Cuvinu**, prin acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe **13/25 Septemvrie a. c.**

Emolumintele sunt: 1. Salariu in bani 200 fl. solvindi in rate lunarii anticipative 2. 20 jug. pamentu aratoriu comassatu, pretiuitu in 140 fl. dupa detragerea contributiunei. 3. 41 metrii cubici de lemne din cari e a se incaldi si sal'a de invetiamentu. 4. pentru conferintie 10 fl. 5. cortelu liberu cu gradina si o curechiste. Dela in-mormentari unde va fi poffitu 50 cr. Despre curatoratu si scripturistica se va ingriji comun'a.

La acestu postu de invetiatoriu póte competá numai acela, care pe langa cualificatiune pentru statiuni de frunte, va dovedí, ca e in stare a conduce chorulu de plugari deja infintiatu.

Recursele ajustate conform legei si adresate comitetului parochialu din Cuvinu, sunt a-se trimite M. On. Domnu Iosif Vuculescu, inspectoriu scolaru in Solymos, p. u. M.-Radna, pana in 12/24 Septemvrie a. c. caci cele mai tardiu intrate nu se voru luá in considerare.

Competentii la acestu postu, au se se presinte pâna in diu'a alegerei, in vre'o Dumineca ori serbatórea in sft'a bi-

serica din locu, spre a-si areta desteritatea in cântare si tipicu.

Datu din siedinti'a comitetului parochialu din Cuvinu tienuta in 12/28 August. 1892.

Todosiu Motiu, m. p.
pres. com. par.

Ioan Ilica, m. p.
not. com. par.

In contielegere cu mine: **IOSIF VUCULESCU, m. p.**
inspector de scôle.

—□—

Pentru indeplinirea postului de invetiatoriu la scól'a confesionala gr. or. rom. din **Varasieni-Copaceni**, cottulu Bihorului, protopresbiteratul Beiusiului prin acést'a se eserie concursu cu terminu de alegere **pe 13/25 Septemvre 1892.**

Emolumintele sunt: din **Varasieni**, bani gat'a 60 fl.; bucate 12 cubule $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu à 5 fl., 60 fl.; 6 orgii de lemne à 8 fl.: 48 fl.; cortelulu si gradin'a scolara 20 fl.; 2 vici de pasula 3 fl.

Din fili'a **Copaceni**:

In bani gat'a 30 fl.; bucate 6 cubule: $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu à 5 fl., 30 fl.; 3 orgii de lemne à 8 fl. 24 fl.: 1 vica pasula 1 fl 50 cr. Venitul cantoralu din ambele comune 24 fl, care tôte la olalta din ambele comune, dau unu venitu de 300 fl, 50 cr.

Doritorii de a ocupa acestu post sunt pofiti pana la terminulu susindicat a-si tramite recursurile ajustate conformu regulamentelu prescise, protopresbiterulu tractualu Eli'a Moga la adres'a comitetulu parochialu, avend pana la diu'a alegerei a-se presentá in vr'o Dumineca séu serbatóre la s. biserica, pentru a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Dat in siedinti'a comitetului parochialu tienut in **Varasieni-Capaceni** 2/14 Aug. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **ELI'A MOGA, m. p.** protopresbiteru inspectoru scolaru.

—□—

Se eserie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din **Roitu**, inspect: Tincei. cu terminu de alegere **pe 14/26 Sept. a. c.** cu urmatórele emoluminte:

1) Cuartiru liberu cu gradina si o cromptisce. 2) in bani gat'a 145 fl, 3) 15 cubule grâu mestecat in pretiu de 75 fl, 4) 4 orgii leme in pretiu de 40 fl, 5) 2 stang de paie in pretiu de 6 fl, 6) carausii pentru macinat séu 6 fl, 7) venitele cantorali pretiuite in 30 fl, 8) spese pentru conferintie 3 fl, 9) Pentru incalditulu si curatitulu scôlei 10 fl.

Recurentii vor avé a-si substerne recursule ajustate cu documint-le prescise, subscrisulu protopresv. in Cséffa inclusive pana in 13/25 Sept. a. avënd a-se presenta in cutare serbatóre pana la terminulu espusu in biserica din **Roitu**, spre a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Roitu, 6/18. Aug. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOSIF VESSA, m. p.** protop. si insp. scol.

—□—

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparchialu din **Aradu**, dato 11 Iuliu 1892 Nr. 2963. pentru deplinirea definitiva a postulu invetiatorescu dela scól'a a II-a din comun'a **Apateu** (Com. **Aradului**, insp. Siepresiuului) prin acést'a se eserie concursu cu terminu de alegere **pe 8/20 Septemvre a. c.**

Emolumintele sunt: 1) 300 fl. bani gata, 2) 6 orgii de lemne din cari are a-se incaldi si scól'a. 3) 10 fl. pentru participare la conferentia. 4) 10 fl. pentru curatitulu si incaldirea scôlei. 5) 50 cr. dela inmormântari unde va fi poftitu, 6) Cuartiru cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a produce testimoniu despre absolvarea preparandiei; testimoniu de cualificatiune si din limb'a magiara. Recursurile adresate catra comitetulu parochialu se se trimita pana inclusive 6/18. Septemvrie M. O. Domnului Ioanu Avramu inspectoru de scôle in Miske (**Arad** m. u. p. N.-Zerind) Se observa ca alesulu invetiatoriu are a ceda jumetate din tôte venitele pana in 18/12 1892. nu altcum si locuinti'a vaduvei remase de **Georgiu Groz'a**, in sensulu §. 74 din **Manuducere**.

Competentii vor a-se presenta nesmintit in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica din locu, spre a-si arata desteritatea in cantari si tipicu.

Apateu, la 2. Augustu 1892. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOANU AVRAMU, m. p.** inspectoru scolariu.

—□—

Se eserie concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a **Camn'a**, inspectoratul Silindiei, cot. **Aradului** cu terminu de alegere **pe 29. August st. v. 1892.**

Emoluminte: 1) In bani gat'a 205 fl. v. a. 2) 14 jugere pamentu aretoriu, 3) 7 stangeni lemne, 4) 4 fl. pentru scripturistica, 5) pentru curatitulu scôlei 6 fl, 6) pentru conferintia 6 fl, 7) cuartiru liberu si gradina de legume.

Competentii vor produce atestat: 1) Ca sunt romani de rel. gr. or. 2) Atestat de conduita. 3) Testimoniu de cualificatiune invetiatoreasca. 4) Testimoniu de limb'a magiara. Competentii sunt avisati a-se presenta in vre-o dumineca séu serbatóre in santa biserica din **Camn'a** pentru de a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Recursule ast-feliu iustruate, au a-se substerne M. O. D-nu Aesentiu Chirila inspectoru iu **Silindia** p. u. **Silingyia**.

Camn'a, la 6. August st. v. 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **ACSENTIU CHIRILA, m. p.** preotu, inspectoru de scôle.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru acoperirea de nou a scôlei gr. or. romane in comun'a **Pilu-mare**, comitatulu **Arad**, cerculu **Aletea** conform preliminarulu aprobat de Ven. Consistoriu **Aradan** datulu 3 Aug. a. c. Nr. 3279. se eserie licitatiune minuenda pe diu'a de **30 Aug. (11 Septemvre) la 3 ore d. a.** in sala scôlei din locu.

1) Pretiulu de esclamaré este 431 fl 97 cr. 2) Licitantii vor depune vadiu 10% din pretiulu de esclamaré. 3) Preliminarulu de spese se pôte vedea la oficiulu par. din locu.

Pilu-mare, 9/21 Aug. 1892.

Stefan Leucutia, m. p.
not. com. par.

Moise Pantosiu, m. p.
pres. com. parochial.

—□—